

מסורת הש"ס

(א) י"ל ואמה, (ב) נשבת קרא: ושי"ג, (ג) [לשון גוד אחית], (ד) [נשבת קטו: ושי"ג], (ה) וישי' בעבור ערך משל ב' וביפדשי' ברכות לז. ד"ה אי' רבא וכו' ובפי' הטור והמחבר סוף סי' סב, (ו) [בשי"ל מחי"ו], (ז) בתי"א ליתא "שדק הוא", (ח) [אכל בתמי' בילה ודף לח:]: אמר רב ספרא משה שם פירש"י ביקרא דמשה קא משתבע, (ט) [נטעות הדפוס],

ג'ליון הש"ס

רש"י ד"ה וזהו וכו' באלו טרפות. וע"ש ברש"י ד"ה אף כל יו"ע:

הגהות הב"ח

(א) גמ' מיפרקא דאמר ר' יוחנן אלא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תופ' ד"ה (בדף 35 ע"ב) אמר אביי וכו' מי"מ יתסר מטעם שקרב. י"ב עי' בה"ג בהלות חלב דף קל"ב דמישכז זה ודבריו הם ע"פ הסוגיא דברייתא דף ד' ע"א וזימה על התוס' שלא הביאו דבריו זו הסוגיא דברייתא וז"ע דגם לקמן דף קי ע"א איתא הכי. שוב ראיתי למעדיד יו"ע וכנה"ג עמוד כזה ועי' ספר שו"ת הלכות סוף הלכות חלב דף י' ע"ד ד"ה עוד הקשו וכו' האריך בזה:

מוסף רש"י

משה. כלומר רבינו בדורו כמשה בדורו (שבת קא) גדול הדור (סוכה לט.) או: (ביצה לח.). וזהו חלב שעל הדקין. כשהמעים מתחילים לימשך מן הקיפה ביקרא דמשה קא משתבע היי חלב שעל הדקין אסור עד אמה לדברי ר' ישמעאל מפני שחלב שעל הקרב שקורין טייל"א מחובר זו והמנוב מרבה בכלל מנחת כל החלב, אצל חלב שעל הקנה לר' ישמעאל מותר (קדושין סט.). חשילתא. מעשים (ברכות לח.).

גיד הנשה פרק שביעי חולין

חלב שהבשר חופה אותו. חלב שעל הכסלים שחתת הכליות ונראה בגובה הכסלים ואח"כ נבלע תחת הבשר אדום דק ומתפשט תחת אותו בשר בכל הכסלים ומשהבשר חופהו מותר וכשכלה למטה"י אותו בשר יוצא ממנו קרום עז ולבן לצד קרום דק וקלוש המתפשט בכל

א"חלב שהבשר חופה אותו מותר אלמא שעל הכסלים אמר רחמנא ולא שבתוך הכסלים הכא נמי שעל הכליות אמר רחמנא ולא שבתוך הכליות גופא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שהבשר חופה אותו מותר איני והאמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל י־האי תרבא דתותי מתני אסיר אמר אביי בהמה בחייה פרוקי מיפרקא ^(א) אמר ר' יוחנן אנא לאו טבחא אנא ולא בר טבחא אנא ונהירנא דהכי הוו אמרי בי מדרשא בהמה בחייה פרוקי מיפרקא אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל י־חלב שעל המסם ובית הכוסות אסורין וענוש כרת וזהו חלב שעל הקרב ^(ב) אמר ר' אבא אמר רב יהודה אמר שמואל י־האי תרבא דקליבוסתא אסור וענוש כרת וזהו חלב שעל הכסלים ואמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל י־חוטין שביד אסורין אמר רב ספרא ^(ג) משה מי אמר רחמנא לא תיכול בישרא אמר רבא משה מי אמר רחמנא אכול דמא חתכיה ומלחיה אפילו לקדירה נמי שפיר דמי אמר רב יהודה אמר שמואל י־ריש מעיאי באמתא בעי גרידה וזהו חלב שעל הדקין ואמר רב יהודה י־חוטין שבעוקין אסורין חמישא חוטי אית ביה בכפלא תלתא מימינא ותרתי משמאלא תלתא מפצלי לתרי תרי תרי מפצלי לתלתא תלתא נפקא מינה דאי שליף להו עד דחמימי משתלפי ואי לא בעי חמוטי בתרייהו אמר אביי ואיתימא רב יהודה חמישא חוטי הוו תלתא משום תרבא ותרין משום דמא דטחלי ודכפלי ודכוליתא משום תרבא דידא ודלועא משום דמא למאי נפקא מינה הני דמשום דמא אי מחתך להו ומלח להו שפיר דמי הנך לית להו תקנתא אמר רב כהנא ואיתימא רב יהודה חמישא קרמי הוו תלתא משום תרבא ותרי משום דמא דטחלי דכפלי ודכוליתא משום תרבא דביעי ודמוקרא משום דמא רב יהודה בר אושעיא הוה קא קליף ליה טחלא ללוי בריה דרב הונא בר חייא הוה קא גאים ליה מעילאי א"ל ^(ד) חות ביה טפי אתא אבוה אשכחיה אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משום דרב ומנו רב ירמיה בר אבא י־לא אסרה תורה אלא שעל הדר בלבד איני והאמר רב המנונא תנא קרום שעל הטחול אסור ואין חייבים עליו היכי דמי אילימא שעל הדר אמאי אין חייבין עליו י־אלא דכוליה אמר ליה ^(ה) אי תניא תניא גופא אמר רב המנונא תנא קרום שעל הטחול אסור ואין חייבין עליו קרום שעל גבי כוליא אסור ואין חייבין טחול אטחול לא קשיא הא כנגד הדר הא שלא כנגד הדר כוליא נמי לא קשיא י־הא בעילאה הא בתתאה ביעי ^(ו) חשילתא רב אמי ורב אסי חד אסר וחד שרי מאן דאסר מדלא

צג.

לומר לך חלב שכמוהו כשר ליקרב אמרתי לך חלב דפנות שאין ראויה ליקרב לא אמרתי לך משמע שהייתי אוסר חלב הדפנות אי לאו משום דאינו קרב וא"כ חלב היומרת שהוא קרב עם היומרת אסור ולפי זה היה לן לאסור לבזב כוליא שהוא קרב עם הכוליא והכא שרינן ליה ומיהו איכא למימר שאני לבזב כוליא שממעט ליה קרבא שעל הכליות ולא שבתוך הכליות ומי"מ קשה דלפ"י יתסר שומן האליה שקרב עם האליה ואף על גב דאמר בפרק כל הבשר (לקמן דף קי.), דחלב האליה מיקרי חלב סתמא לא איקרי אומי"מ יתסר מטעם שקרב לכן נראה לי דדוקא חלב דפנות שדומה לשאר חלב ושמא אף תוובז קרום ונקלקף הוא הוה מיתסר אי הוה קרב אצל חלב יומרת ולבזב כוליא ושומן האליה שאין דומין כלל לחלב לא מיתסרי דאין קרבין בתורת חלב אלא אגב יומרת וכוליא ואליה:

מי־שה מי אמר רחמנא לא תאכל־בישרא. דס"ד דאסר להו אפילו חתכו ומשום חלב: **חלתבייה ומלחיה** אפי"ו א־קדרה שפיר דמי. מכלל דעד השתא משמע דלא הוה מיירי לקדרה אלא לללי ואפילו הכי קאמר דאסור לפי שלא חתכה והא דקאמר לקמן גבי צשרא דאסמיק שפדיה צשפודא מידצ דאיצ דמא וכן ציעי וכן מיזרקי ופירש בקונטרס בלא חתכיה ומלחיה לא צעי למימר שלא עשה לא חמיכה ולא מליחה דהא חמיכה צעי אף לללי כדמשמע הכא אלא ר"ל שלא עשה צמיחה אלא חמיכה לצדה ובקונטרס נקט לשון הגמ' דקאמר חתכיה ומלחיה ולללי אין צריך חתכיה ומלחיה ודוחק לחלק דהתם מיירי במיזרקי צפני ענמן כשהוא חוץ לזואר לכן לא צעי חמיכה לללי שדרך מקום חתך שלהם יאל הדס אצל הכא מיירי שהחוטין שלימין צמוד היד לכן ^(א) (לא) צעי חמיכה לללי ואם היינו אומרים כן היה קשה לפירוש ר"ת דפירש שכמו שנהגו העולם לבשל כבד בקדירה אחר צליה כן מותר לבשלו בקדירה אחר מליחה כשהיה שיעור מליחה משום דמליח הרי הוא כרוסח והיינו כרוסח דללי מדנתן ה"ג שיעור לשהיית מליחה כשיעור צלייה והשתא לא יתכן דאם לא היה צריך כלן חמיכה לללי אס כן לא היה ראייה מצלי למליחה דהא צלי מפלט טפי ממליחה דלללי לא צעי חמיכה ויהא מותר לבשלו בקדירה ועם המליחה צעיא חמיכה לקדירה: **חמי־שה חוטי איתא בכפלי**. פירש בקונטרס שמחוצרים בראשי צלעות שחתת החזה וצריך ליחר אותם הקונים חלק של פנים לחטט אחריהם עד החזה: **ביעי לחטוטי בתרייהו**. חטיטה לא הוי אלא מדרבנן חדא דהא חלב אמר רחמנא ולא חוטין ועוד שעל הכסלים ולא תוך הכסלים ומי"מ צריך לחטט אחריהם מדרבנן ולא דמי לבשר החופה את החלב דשרי דהכא צמהה צחייה פרוקי מיפרקא וגמשינן החוטין צהליכמה ומתגלים אי נמי כיון דכלאו הכי רובן גלויים אף מה שבתוך הבשר אסור מדרבנן:

מדלא

עין משפט ור מוצה

בב א מי" פ"ז מהל' מאלות אסורות הל' ז [נטו"ע י"ד סי' סד סעיף ד:]
בב ב מי" שם הל' ח טו"ש"ע שם סעיף ז:
בב ג מי" שם הל' ו טו"ש"ע שם סעיף ח:
בב ד מי" שם הל' ז טו"ש"ע שם סעיף ו:
בו ה מי" שם הל' יג סמג שם טו"ש"ע י"ד סי' סה סעיף א':
בו ו מי" שם הל' ט סמג שם טו"ש"ע י"ד סי' סד סעיף טו:
בח ז מי" שם הל' י טו"ש"ע שם סעיף יג:
בט ח ט מי" שם הל' יא טו"ש"ע שם סעיף ו:
ל י מי" שם הלכה יב טו"ש"ע שם סעיף יב:

זעזי רש"י

לונביל"ש. מתנים.

טייל"א. קרום (סוגנין).

תבק"א. ייד.

לונביל"ל. מתניינים.

פלגתשי"א [פלנק"ש].

סלים (השרירים הפנימיים

של הידך סמוך לכלייה).

תבק"א. ייד.

רבינו גרשום

בהמה בחייה פרוקי מיפרקא. כלומר כשהיא הולכת נמשכין מחניה אילך ואילך ולא חשב תרבא תחת הבשר שאין עומדין המתנים במקומן: ונהירנא. כלומר וזכר: אא: דקליבוסתא תנייניש: חוטין שביד אסורין. כלומר גידין שבורע: משה מי קאמר רחמנא לא תיכול בשרא. כלומר בלשון כבוד כלומר אדם חשוב: ריש מעיא באמתא בעי גרידא. ואיזהו ריש מעיא מן המצר למטה המתנים במקומן: ונהירנא. כלומר שבאליה אלו החוטין שבכפלי: הנך לית ליה תקנתא דמשום תרבא אינן: דביעי ודמוקרא. כלומר מביצים של בהמה שרקמא למעלה מן הביצים. ודמוקרא חיתא דמתנח ביה מוחא דהוא אסור משום דמא: אלא שעל הדר בלבד חוט גדול של חלב שמעורה בטחול אלא לאו דכוליה אסור [ואינן] חייב עליו: ביעי חשילתא. כלומר רביצים המעוכים כמו מעוך וכחות. בבהמה שחשוב כמי שנטולין מן הבהמה וחושוב כאבר מן החי: